

Bilaga

Datum: 2023-02-09

Diarienummer: VON 2022/0007

Begrepp i ersättningsmodellen

I den nya ersättningsmodellen används begrepp som ingår i den nationella klassifikationen av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, (ICF) samt Socialstyrelsens klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, (KSI), som båda beskriver funktionsområden där brukaren behöver stöd.

Insats	Personlig omvårdnad
Definition (offentlig statistik).	De insatser som utöver service behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Det kan exempelvis innebära hjälp med att äta, dricka, klä sig, sköta personlig hygien och i övrigt insatser som behövs för att bryta isolering (exempelvis viss ledsagning) eller för att brukaren ska känna sig trygg och säker i det egna hemmet genom insatser dygnet runt.
Innefattar följande stödinsatser enligt KSI:	Kompensatoriskt stöd för att: <ul style="list-style-type: none"> • Tvätta sig (SMB.RA.ZZ). • Sköta kroppen (SMC.RA.ZZ). • Klä sig (SME.RA.ZZ). • Sköta sin egen hälsa (SMH.RB.ZZ). Praktiskt stöd för att: <ul style="list-style-type: none"> • Tvätta sig (SMB.RB.ZZ). • Sköta kroppen (SMC.RB.ZZ). • Sköta toalettbehov (SMD.RB.ZZ). • Klä sig (SME.RB.ZZ). • Äta (SMF.RB.ZZ). • Dricka (SMG.RB.ZZ).

	<ul style="list-style-type: none"> • Sköta sin egen hälsa (SMH.RB.ZZ). • Se till sin egen säkerhet (SML.RB.ZZ).
Definition enligt ICF	<p>d AKTIVITET OCH DELAKTIGHET</p> <p>d5 Personlig vård</p> <p>d510 Att tvätta sig Att tvätta och torka hela kroppen eller delar av den genom att använda vatten och lämpliga material och metoder för att bli ren och torr såsom att bada, duscha, tvätta händer och fötter, ansikte och hår och att torka sig med handduk. <i>Innefattar</i> att tvätta delar av kroppen, hela kroppen och att torka sig.</p> <p>d520 Att sköta kroppen Att vårda de delar av kroppen som kräver mer än att tvätta och torka sig såsom hud, ansikte, tänder, hårbotten, naglar och könsorgan. <i>Innefattar</i> vård av hud, tänder, hår, finger- och tånaglar.</p> <p>d530 Att sköta toalettbehov Att planera och genomföra uttömning av mänskliga restprodukter (menstruation, urinering och avföring) och att göra sig ren efteråt. <i>Innefattar</i> att kontrollera urinering, avföring och ta hand om menstruation.</p> <p>d540 Att klä sig Att genomföra samordnade handlingar och uppgifter att ta på och av kläder och skodon i ordning och i enlighet med klimat och sociala villkor såsom att sätta på sig, rätta till och ta av skjorta, kjol, blus, underkläder, sari, kimono, tights, hatt, handskar, kappa, skor, kängor, sandaler och tofflor. <i>Innefattar</i> att ta på och av kläder och skor och att välja lämplig klädsel.</p> <p>d550 Att äta Att genomföra samordnade uppgifter och handlingar för att äta mat som serveras, att föra maten till munnen och konsumera den på ett kulturellt acceptabelt sätt, skära eller bryta maten i bitar, öppna flaskor och burkar, använda matbestick, äta sina måltider till fest och vardags.</p> <p>d560 Att dricka Att fatta tag i en dryck som serveras, föra den till</p>

	<p>munnen och konsumera den på ett kulturellt acceptabelt sätt såsom att blanda, röra och hålla upp dryck för att dricka, öppna flaskor och burkar, dricka genom sugrör eller rinnande vatten från en kran eller källa; att suga från bröstet.</p> <p>d570 Att sköta sin egen hälsa Indikera och hantera aktiviteter för att tillförsäkra sig fysisk och psykiskt välbefinnande för att undvika hälsorisker. <i>Innefattar</i> till exempel att hantera läkemedel och följa läkarråd, att undvika risker för drog- och alkoholmissbruk, att hantera hälsosam kost, att hantera fysisk aktivitet, att hantera sin psykiska hälsa, att hantera sin sexuella hälsa.</p> <p>d580 Att se till sin egen säkerhet Att undvika risker som kan leda till fysisk skada eller olycka. Att undvika potentiellt farliga situationer, såsom att hantera eld på ett felaktigt sätt eller att springa ut i trafiken.</p> <p>b KROPPSFUNKTIONER – nedsättning inom kroppssystemens fysiologiska funktioner, inklusive psykologiska funktioner.</p> <p>b1528A Känsla av trygghet Psykiska funktioner som utifrån situation leder till känsla/upplevelse av trygghet.</p>
--	--

Insats	Ledsagning
Definition.	Insatser i form av följeslagare ute i samhället för person med funktionsnedsättning.
Innefattar följande stödinsatser enligt KSI:	Praktiskt stöd i att: <ul style="list-style-type: none"> • Gå (SJA.RB.ZZ). • Gå uppför och nedför i trappor (SJB.RB.ZZ). • Röra sig omkring på olika platser (SJG.RB.ZZ).
Definition enligt ICF	d4 Förflyttning

	<p>d420 Att förflytta sig själv Att göra en överflyttning från en yta till en annan såsom att glida längs en bänk eller flytta sig från säng till stol utan att ändra kroppsställning.</p> <p>d450 Att gå Att förflytta sig till fots längs en yta, steg för steg, där en fot alltid är i marken såsom att promenera, flanera, gå framlänges, baklänges eller i sidled. Innefattar att gå kortare eller längre sträckor; gå på olika underlag; gå runt hinder.</p> <p>d451 Att gå upp och ned för trappor Att förflytta sig uppåt och nedåt så att minst en fot alltid är på marken, såsom att gå uppför och nedför i trappor eller trottoarkanter.</p> <p>d460 Att röra sig omkring på olika platser Att gå och förflytta sig på olika platser och situationer såsom att gå mellan rummen i ett hus, inom en byggnad eller längs gatan i en stad.</p> <p>d470 Att använda transportmedel Att använda transportmedel för att som passagerare förflytta sig såsom att bli körd i en bil eller buss, riksha, minibuss, på ett fordon draget av djur, i en privat eller offentlig taxi, buss, tåg, spårvagn, tunnelbana, båt eller flygplan och använda människor för transport.</p> <p>d9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgligt liv</p> <p>d920 Att engagera sig i rekreation och fritid Att vara involverad i någon form av lek eller fritidsaktivitet som t.ex. informell eller organiserad lek, spel och sport, program för fysisk träning, avslappning, nöje eller tidsfördriv, att gå på konstutställningar, museer, bio eller teater, att engagera sig i hobbies, att läsa och sjunga för nöjes skull, att spela musikinstrument, sightseeing, turism och resor för nöjes skull. <i>Innefattar</i> lek, sport, konst och kultur, hobbies och umgänge.</p>
--	---

Insats	Service
Definition.	Praktisk hjälp med bostadens skötsel såsom städning och tvätt, hjälp med inköp, ärenden på post- och bankkontor, hjälp med tillredning av måltider samt färdiglagad mat till brukaren i dennes bostad.
Innefattar följande stödinsatser enligt KSI:	Kompensatoriskt stöd för att: <ul style="list-style-type: none"> • Skaffa förnödenheter (SN2.RA.ZZ). • Hushållsgöromål (SO2.RA.ZZ). • Ta hand om hushållsföremål och bistå andra (SP2.RA.ZZ). Praktiskt stöd för att: <ul style="list-style-type: none"> • Skaffa förnödenheter (SN2.RB.ZZ). • Hushållsgöromål (SO2.RB.ZZ). • Ta hand om hushållsföremål och bistå andra (SP2.RB.ZZ).
Definition enligt ICF	<p>d6 Hemliv Detta kapitel handlar om att genomföra husliga och dagliga sysslor och uppgifter i hemmet. Områden av hemarbete innefattar att skaffa bostad, mat, kläder och andra förnödenheter, hålla rent, reparera och ta hand om personliga och andra hushållsföremål samt hjälpa andra.</p> <p>d610 Att skaffa bostad Att köpa, hyra, möblera och ordna ett rum, ett hus, en lägenhet eller annan bostad.</p> <p>d620 Att skaffa varor och tjänster Att välja, anskaffa och transportera alla varor och tjänster som krävs för det dagliga livet såsom att välja, anskaffa, transportera och förvara mat, dryck, kläder, rengöringsmaterial, bränsle, hushållsartiklar, husgeråd, kokkärl, hushållsredskap och verktyg; att anskaffa nyttoföremål och andra hushållstjänster, att hämta och leverera (pappers)brev eller paket. <i>Innefattar</i> att göra inköp och skaffa dagliga förnödenheter.</p> <p>d630 Att bereda måltider</p>

	<p>Att planera, organisera, laga och servera enkla och sammansatta måltider till sig själv och andra såsom att göra upp en matsedel, välja ut ätlig mat och dryck och samla ihop ingredienser för att bereda måltider, laga varm mat och förbereda kall mat och dryck samt servera maten. Till exempel att planera och organisera måltider, laga måltider, värma måltider, servera, duka fram/av maten.</p> <p>d640 Att utföra hushållsarbete Att klara ett hushåll innefattande att hålla rent i hemmet, tvätta kläder, använda hushållsapparater, lagra mat och ta hand om avfall såsom att sopa, bona, tvätta bänkar, väggar och andra ytor, samla och kasta avfall, städa rum, garderober och lådor, samla ihop, tvätta, torka, vika och stryka kläder, putsa skor, använda kvastar, borstar och dammsugare, använda tvättmaskin, torkapparat och strykjärn.</p> <p>d6400 Att tvätta och torka kläder Att tvätta kläder för hand och hänga ut dem att torka i luften.</p> <p>d6401 Att städa köksutrymme och köksredskap Att städa upp efter matlagning såsom att diska, rengöra pannor, kastruller och matlagningsredskap samt städa bord och golv i matlagnings- och måltidsutrymmen.</p> <p>d6402 Att städa bostaden Att städa hemmet såsom att städa upp och damma, sopa, skura, torka av golv, tvätta fönster och väggar, rengöra badrum och toaletter och att rengöra hemmets möbler. Till exempel att städa kök, hygienutrymme, övriga utrymmen. Att rengöra golv, putsa fönster.</p> <p>d6403 Att använda hushållsapparater Att använda olika slags hushållsapparater såsom tvättmaskin, torkapparat, strykjärn, dammsugare och diskmaskin.</p> <p>d6404 Att förvara förnödenheter för det dagliga livet</p>
--	--

	<p>Att förvara mat, dryck, kläder och andra hushållsvaror som behövs för det dagliga livet innefattande att bereda mat för att konservera, salta eller frysa, att hålla mat färsk och utom räckhåll för djur.</p> <p>d6405 Att avlägsna avfall Att göra sig av med hushållsavfall såsom att samla ihop skräp och sopor i hemmet, hantera avfall för att kasta det, använda anordningar för avfallshantering, bränna avfall.</p> <p>d6407 Att göra i ordning sovplatser Att sätta upp en plats att sova på såsom att bädda en säng, göra i ordning en futon eller en matta. Till exempel bädda rent i sängen.</p> <p>d6408A Att tvätta och torka kläder och textilier med hushållsapparater Att tvätta kläder och textilier i tvättmaskin och torka på lämpligt sätt. Till exempel samla ihop, sortera, transportera, tvätta och torka på lämpligt sätt, efterbereda tvätten samt använda hushållsapparater.</p> <p>d650 Att ta hand om hemmet föremål Att underhålla och laga hushållsföremål och andra personliga föremål innefattande bostaden och dess inventarier, kläder, material för lek och rekreation, fordon och hjälpmedel samt att ta hand om växter och djur, såsom att måla eller tapetsera rum, laga möbler, reparera rörsystem, försäkra sig om att fordon fungerar riktigt, vattna blommor, sköta och ge mat till sällskapsdjur och husdjur samt ta hand om entréer, gångvägar och uppfarter. Till exempel sköta trädgård och skotta snö.</p> <p>d660 Att bistå andra Att hjälpa medlemmar av hushållet och andra med deras lärande, kommunikation, personliga vård, förflyttning inom eller utanför hemmet och att vara engagerad i hushållsmedlemmarnas och andras välbefinnande inom dessa områden. <i>Innefattar</i> att hjälpa andra med personlig vård, förflyttning, kommunikation, mellanmänskliga</p>
--	--

	relationer, näringstillförsel, att sköta sin hälsa och att amma.
--	--

Helen Ädehl
Sakkunnig